

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 203/24

Luxemburg, 19 december 2024

Arrest van het Hof in de gevoegde zaken C-244/24 | [Kaduna]¹ en C-290/24 | [Abkez]²

Tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne: een lidstaat die deze bescherming heeft uitgebreid tot bepaalde categorieën personen, en daarmee verder gaat dan wat het Unierecht vereist, kan deze bescherming intrekken zonder het einde van de krachtens het Unierecht verleende tijdelijke bescherming af te wachten

De Nederlandse autoriteiten hadden aanvankelijk besloten om het stelsel van de tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne uit te breiden tot andere categorieën personen dan die waarop het Unierecht ziet. Vervolgens hebben deze autoriteiten echter besloten om deze facultatieve bescherming in te trekken. In zijn arrest bevestigt het Hof van Justitie dat een lidstaat in een dergelijk geval de tijdelijke bescherming die deze personen genieten in beginsel kan intrekken voordat de krachtens het Unierecht verleende tijdelijke bescherming is geëindigd. Tegen deze personen kan echter geen terugkeerbesluit worden uitgevaardigd zolang deze facultatieve bescherming van kracht blijft.

Als gevolg van de invasie van Oekraïne door de Russische strijdkrachten heeft de Europese Unie in 2022 een mechanisme van tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne ingevoerd.³ Dit Europese stelsel is verplicht van toepassing op: i) Oekraïense onderdanen, ii) staatlozen en onderdanen van andere derde landen dan Oekraïne die internationale bescherming genoten, iii) gezinsleden van de eerste twee categorieën, en iv) staatlozen en onderdanen van andere derde landen dan Oekraïne die in Oekraïne over een permanente verblijfsvergunning beschikten en die niet in staat zijn in veilige en duurzame omstandigheden naar hun land of regio van oorsprong terug te keren.

De lidstaten hebben evenwel de mogelijkheid om deze tijdelijke bescherming uit te breiden tot iedere andere categorie personen die om dezelfde redenen uit Oekraïne ontheemd zijn.

De Nederlandse autoriteiten hebben de tijdelijke bescherming in eerste instantie verleend aan alle houders van een Oekraïense verblijfsvergunning, daaronder begrepen een tijdelijke verblijfsvergunning. Deze autoriteiten hebben vervolgens echter besloten om deze bescherming te beperken tot een minder ruime categorie personen, te weten de houders van een permanente Oekraïense verblijfsvergunning. Verschillende personen die geen dergelijke permanente verblijfsvergunning hebben, maar aan wie reeds **facultatieve tijdelijke bescherming** was verleend in Nederland, hebben zich tot de Nederlandse rechters gewend.

De Nederlandse Raad van State en de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, vragen het Hof van Justitie of een lidstaat de in deze context verleende facultatieve bescherming kan beëindigen en op welke wijze dit dient te gebeuren.

In zijn arrest heeft het Hof in herinnering gebracht dat dit stelsel van onmiddellijke tijdelijke bescherming, dat een

uiting is van de beginselen van solidariteit en billijke verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de lidstaten bij de uitvoering van het asielbeleid, uitzonderlijk van aard is en enkel dient te gelden voor gevallen van massale toestroom van ontheemden.

In dat kader **kan** een lidstaat die aan **een categorie personen facultatieve tijdelijke bescherming** heeft verleend, **die bescherming in beginsel intrekken**. De lidstaten kunnen beslissen hoelang de door hen verleende facultatieve tijdelijke bescherming duurt, mits deze niet aanvangt vóór en niet eindigt na de tijdelijke bescherming die door de instellingen van de Unie is verleend.

Voorts is deze lidstaat verplicht om de begunstigden van de facultatieve tijdelijke bescherming een verblijfstitel toe te kennen waarmee zij op zijn grondgebied kunnen verblijven zolang deze bescherming hun niet is ontnomen.

Hieruit volgt dat deze personen, zolang zij de facultatieve tijdelijke bescherming blijven genieten, legaal op het grondgebied van de betrokken lidstaat verblijven. Ten aanzien van hen kan dus geen terugkeerbesluit worden uitgevaardigd voordat de betrokken lidstaat deze facultatieve bescherming heeft beëindigd.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎(+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)” ☎(+32) 2 2964106.

Volg ons!

¹ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

² Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

³ [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2022/382](#) van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan.